

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬОГО ПІДХОДУ CLIL ЯК ІНТЕГРАЦІЯ МОВНОГО ТА ФАХОВОГО НАВЧАННЯ У НЕМОВНИХ ВНЗ

Отрощенко Лариса

Навчально-науковий інститут бізнес технологій «УАБС» СумДУ

Abstract

The aim of this research is to define main peculiarities of CLIL approach implementation in Sumy state university. Two main directions have been analyzed: professional disciplines teaching in English and interdisciplinary subject matter usage while teaching «English as a foreign language» or ESP. Advantages and difficulties of CLIL usage have been presented.

Keywords: CLIL, English for specific purposes, university, competence, teaching.

ВСТУП

В умовах реформування вітчизняної системи вищої освіти професійно-орієнтоване навчання іноземним мовам у немовних ВНЗ стає пріоритетним підходом, адже саме цей підхід передбачає формування й подальший розвиток у студентів навичок іншомовного спілкування в конкретних професійних ситуаціях. Технологія CLIL (Content and language integrated learning (предметно-мовне інтегроване навчання)) вважається найперспективнішою за рахунок поєднання фахового і мовного навчання. CLIL інтегрує засоби навчання предмету й вивчення самої мови [1, с. 11].

Мета дослідження – на основі вивчення наукових праць закордонних й вітчизняних науковців, специфіки навчального процесу в Сумському державному університеті визначити головні особливості освітнього підходу CLIL з метою удосконалення навчання іноземних мов в університеті.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологічною основою дослідження є загальнотеоретичні принципи наукового пізнання, а саме щодо взаємозв'язку і взаємозалежності явищ об'єктивної дійсності; головні положення системного, діяльнісного, акмеологічного й міжкультурного підходів до організації навчального процесу у

вищих навчальних закладах; положення теорії людського капіталу; ідеї неперервної освіти.

ЗДОБУТКИ

Використання освітнього підходу CLIL у немовних ВНЗ (зокрема у Сумському державному університеті) здійснюється за двома напрямками:

1. Викладання фахових дисциплін іноземною мовою (hard CLIL).
2. Використання міждисциплінарної тематики у викладанні предметів «Foreign language (Іноземна мова)», «Business English (Ділова іноземна мова)», «Foreign Language for Specific Purposes (Іноземна мова за професійним спрямуванням)» (soft CLIL).

Реалізація першого напрямку здійснюється в університеті, наприклад, при підготовці економістів-міжнародників, коли спеціальні предмети викладаються англійською мовою. Іноземна мова, таким чином, стає засобом отримання професійних знань, умінь та навичок, тобто засобом формування й розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців. Відбувається паралельне засвоєння знань з певної (немовної) дисципліни, а також мовленнєвих навичок і вмінь, пов'язаних з мовою, що вивчається, та зі спілкуванням нею [2, с. 226].

В умовах недостатньої кількості годин викладання (у середньому 96 аудиторних годин у рік) й нетривалого терміну вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» в університеті (для більшості напрямів підготовки у середньому 2 роки) залучення міждисциплінарної тематики на аудиторних заняттях з іноземної мови відбувається за рахунок використання текстів професійного характеру, кейсів, ділових/рольових ігор, проектів, есе тощо.

Перевагами використання інноваційної технології CLIL у немовному ВНЗ вважається:

- Ефективна комунікація студентів засобом іноземної мови;
- Розширення міжкультурних знань студентів й формування їх соціокультурної компетентності;
- Опанування професійної термінологією;

- Розвиток творчого потенціалу студентів;
- Розвиток мовленнєвих знань студентів;
- Розвиток навичок спонтанного мовлення;
- Підвищення мотивації студентів до вивчення іноземних мов;
- Формування у студентів готовності до подальшого навчання та/ або професійної діяльності на іноземній мові.

Серед ризиків використання предметно-мовного інтегрованого навчання слід зазначити недостатній рівень володіння іноземною мовою викладачів спеціальних дисциплін, а також відсутність у викладачів іноземних мов знань того чи іншого фахового компонента.

ВИСНОВКИ

Вважаємо, що використання технології CLIL у немовному ВНЗ сприяє формуванню компетентного, конкурентноздатного, висококваліфікованого фахівця, здатного до ефективної комунікаційної взаємодії у професійному середовищі.

Література

1. Батурина, Н.В., Руковишников, Ю.С., Батунова И.В. (2017). Использование приёмов, методов и моделей системы CLIL в процессе обучения английскому языку студентов бакалавриата. *Педагогические науки* 10 (64), с. 9-13.
2. Якушенко, І.О. (2018). Перспективи впровадження напрямів інтегрованого навчання іноземної мови для спеціальних цілей у технічному ВНЗ. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Педагогічні науки: реалії та перспективи* 60, с. 226-229.